

BEVEREN I OPPLAND I 1991	Rapportnr.: 12/92
	Dato: 29.05.1992
Forfatter(e): Geir Vagstein	Faggruppe: Vilt
Prosjektansvarlig(e): Geir Vagstein	Område Oppland
Finansiering: Miljøvernavdelingen og Viltforndet	Antall sider: 21 + vedlegg
Emneord: Bever, beverforvaltning, beverforekomst	ISSN - nummer: 0801 - 8367
<p>Sammendrag:</p> <p>Rapporten er en sammenstilling av en spørreundersøkelse til viltneemnder, skogoppsyn, fjelloppsyn og lokallag av NJFF og NOF.</p> <p>Beveren forekommer, fåtallig, på flere lokaliteter i i sørlige og østlige deler av fylket. Det er ikke registrert bever i Valdres eller i Gudbrandsdalen vest for Gudbrandsdalslågen.</p> <p>Mye tyder på at beveren, i de nærmeste år, vil øke sin utbredelse også i Oppland.</p>	
<p>Referanse: Vagstein, G. 1992. Beveren i Oppland i 1991. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen. Rapport nr. 12/92. 21 s + vedlegg.</p>	

**Fylkesmannen i Oppland,
miljøvernavdelingen**

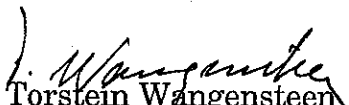
Statsetatenes hus, 2600 Lillehammer, Telefon: 062 - 66 000 Telefax: 062 - 66 167

FORORD

Rapporten inneholder de opplysninger vi har om beveren i Oppland fylke i dag. Det er ikke foretatt systematiske undersøkelser, men noen befaringer er gjennomført. Først og fremst baserer rapporten seg på den kunnskap som viltnevnder, skogoppsyn, fjelloppsyn/fjellstyrer, medlemmer av lokallagene av NJFF og NOF har gitt oss gjennom returnerte svarsjema som er utsendt. En takk til samtlige som har returnert skjemaene og dermed gjort denne oppsummeringen mulig. 1. konsulent i DN, Peik Bendixen og konsulent hos fylkesmannen i Telemark, Hanne Kortner, har lest igjennom manuskriptet og kommet med konstruktiv kritikk. En takk også til disse.

Lillehammer, mai 1992

Torstein Wangensteen
Fylkesmiljøvernssjef

Geir Vagstein
Viltforvalter

INNHOLD

	Side
INNLEDNING	1
METODE OG MATERIALE	1
BEVERENS BIOLOGI	2
SITUASJONEN I TILGRESENDE FYLKER	2
BEVEROBSERVASJONER OG LOKALITETER I OPPLAND	6
JEVNAKER	6
LUNNER	7
GRAN	8
ØSTRE TOTEN	8
ØYER	9
RINGEBU	10
SØR-FRON	12
SEL	12
DOVRE	13
LESJA	14
OPPSUMMERING AV REGISTRERINGENE I OPPLAND	14
BEVERFORVALTNING	16
BRUK AV BEVER	18
BEVERJAKT OG FANGST	19
VIDERE ARBEID MED BEVER I OPPLAND	20
VEDLEGG	
-Brev av 02.01.92 til viltnevnder m.fl.	
-Skjema som ble benyttet til denne rapporten	
-Oversikt over rapporter utarbeidet ved miljøvern avdelingen	
-2 stk. skjema til bruk ved den videre registrering	

INNLEDNING

Stedsnavn med "bjør-", "bøver-" og "bjør-" fra ulike deler av fylket viser at beveren her er kjent fra tidligere perioder.

Beveren er igjen i ferd med å ta Oppland i bruk. Vi har i forbindelse med viltområdekartleggingen og ved enkelte befaringer registrert at det nå finnes bever flere steder i fylket. Det synes som det i de siste årene har vært en større aktivitet enn tidligere. Rapporten gir en oversikt over de observasjoner av bever, spor og sportegn man kjenner til av bever i 1991 i Oppland og tilgrensende områder. Det er viktig å fokusere på bever som en art som på ny er i ferd med å innvandre til fylket etter mange års fravær.

METODE OG MATERIALE

For å få en oppdatert og samlet oversikt over de registreringer som er gjort av bever i fylket, ble det utarbeidet et spørreskjema som ble sendt viltneemnder, skogbrukssjefer, fjelloppsynsmenn, NOF avdeling Oppland og fylkeslagene av NJFF ved brev av 02.01.92 (se vedlegg 1 og 2). Svarfrist ble satt til 15. februar. Det ble i brevet uttrykt et ønske om at også de som ikke kjente til bever i sin kommune returnerte skjemaet da nei også er et viktig svar i denne registreringsfasen.

Vi har mottatt totalt 73 svar fra en eller flere personer/instanser i samtlige kommuner i fylket. 24 av fylkets 26 viltneemnder har besvart henvendelsen.

Ved egne befaringer i fylket er også enkelte beverlokalteter registrert.

Det ble også tatt kontakt med miljøvernmyndigheter i nabofylker for å få en oversikt over beverforekomster der med tanke på mulige innvandringsruter til Oppland.

BEVERENS BIOLOGI

Da beveren i lang tid har vært borte fra fylket er det trolig at mange ikke kjenner arten og rapporten gir derfor innledningsvis, et lite innblikk i beverens biologi. Stoffet er i det vesentligste etter Cappelen's Norges dyr, bind 3.

Utbredelse:

Bever finnes bare på den nordlige halvkule. I beverfamilien er det en slekt med to arter: den europeiske bever og den nord amerikanske.

Det er i dag faste bestand av europeisk bever bl.a. i Norge, Sverige, Finland, Polen, Baltikum, Sveits, i den tidligere Sovjetunionen og Kina. Det er i det tidligere Sovjet at den største forekomsten finnes og det er der foretatt organiserte utsetninger for å utvide leveområdet.

Historikk:

Beverbestanden i Europa og også i Norden, gikk sterkt tilbake på slutten av 1800-årene. Den svenske beverbestanden var nesten utryddet og man regner i

dag at dagens bestand i Sverige i det vesentligste stammer fra et åttitalls bever som ble fanget inn i de norske beverstammene og satt ut på ulike steder i Sverige i årene 1922 - 1939. Bever fantes i Norge på den tiden bare i Telemark og Agder. Den bestandsøkningen man siden har opplevd i Sverige har resultert i at beveren igjen har kommet til nye områder i Norge. I Trysil ble f.eks. de første sterifdyr av bever fra Sverige registrert i 1942 - 43. Da var det over hundre år siden man sist hadde hatt bever i dette området. Siden har det utviklet seg en bestand i store deler av Hedmark og det er den videre utbredelse av den bestanden vi nå ser i deler av Gudbrandsdalen. Også i Norge er det satt ut bever flere steder.

Kjennetegn og biologi:

Beveren er vår største gnager med en vekt på 18 - 25 kilo (maksimum 30 kilo). Den kan ha en kroppslengde på 100 - 110 cm. Av dette utgjør halen inntil 30 cm. Pardanning skjer ved 2 1/2 års alder, men kan vente helt til 4 års alder. Paringstida er i januar - februar og hunnen går drektig i ca. 105 døgn. Vanligvis fødes det 2 - 4 unger i første del av juni, men fødselen kan også skje så sent som i juli. Det kan ofte skje at beveren ikke får unger hvert år. Beveren kan bli opp til 20 år.

Beveren er en art som utnytter en spesiell økologisk nisje. Den er knyttet til vann og livnærer seg for en stor del av lauvskog. I tillegg kommer forskjellige vannplanter, urter og gress. Den lever i familiegrupper innenfor et territorium som den forsvarer.

Beveren har en kraftig kropp med korte bein. Den flate skjellkledte halen er karakteristisk. Bakføttene har 5 tær med svømmehud og frambeina har 5 frie fingre med graveklør. Spor av framfoten er rundt og ca. 4 cm langt med avtrykk etter de 5 frie fingrene med graveklørne. Avtrykk av bakfoten blir trekantet med avtrykk etter svømmehuden. Avtrykk av bakfot er 12 - 14 cm langt og 8 cm bredt. Da beina er korte og kroppen klumpet med hale, blir spor etter bever i snø nærmest som ei renne.

Konflikter mellom menneske og bever:

Beveren setter ofte sitt sterke preg på landskapet. Den feller trær, bygger demninger, hytter og kanaler. Det er oftest i sammenheng med neddemming at beveren oppfattes som et "problembarn". Ved sin aktivitet kan beveren forsumpe innmark og sette skogområder under vann. I tillegg kan selve trefelling resultere i at fine enkelt-trær forsvinner eller at nyttbart virke tas av beveren. Det finnes også eksempel på andre konflikter mellom bever og folk.

Vandringer:

Beveren husholderer lite med næringstilgangen og kan beite seg ut av et område og måtte gi seg på vandring til nye områder. Den vanligste tiden for flytting er mai - september. Det er forskjellige kategorier dyr som gir seg på vandring. Det kan dreie seg om enslige unge dyr, kjønnsmodne dyr som bryter ut av familiegruppen, voksne dyr som drar som følge av forstyrrende naturinngrep, eller at de må flytte som følge av at næringsgrunlaget er blitt for dårlig som følge av beverens egen hogst eller menneskenes skogsdrift. Etablering av bever i områder i utkanten av beverens utbredelseområde vil derfor i mange tilfeller kunne dreie seg om enkeltindivider som oppholder seg

i kortere eller lengre tid på en lokalitet uten at det skjer noen økning i bestanden eller ytterligere utvidelse av leveområdet på flere år.

Hytter og dammer:

Beveren er evhengig av en eller annen form for hytte som bolig og yngleplass. Ofte vil beveren i en den første tiden benytte en jordhule for seinere å bygge seg hytte. I mange områder er det imidlertid ikke så enkelt og bygge hytte og jordhule kan være en permanent boform. Man kan også finne jordhuler som har et tak av stokker. Felles for beverens boliger, enten det er jordhuler eller hytter, er at inngangen ligger under vann. Det kan også lages ganger som ender på land, men da godt skjult. Slike ganger kan tjene som luftkanaler. Dammer kan bygges for å holde et jevnt vannspeil slik at inngangen til hytta eller jordhula blir liggende under vann også i tørre perioder. Dammer kan også anlegges for at fløting av virke skal kunne gå lettere. Det er i hovedsak boliger i tilknytning til rennende vann som er avhengig av dammer. For å kunne lage en jordhule i tilknytning til en elv er det nødvendig at det finnes en elvebredd med dypt vann utenfor og masser som det er mulig å grave i. I et område med jordhuler vil en kunne finne tidligere brukte jordhuler hvor hele eller deler av hulen og gangsystemet har rast sammen. Dette har sammenheng med at de elveavleiringene som hula ofte må graves inn i er lite motstandsdyktige mot frost og flom slik at de faller sammen etter en tid.

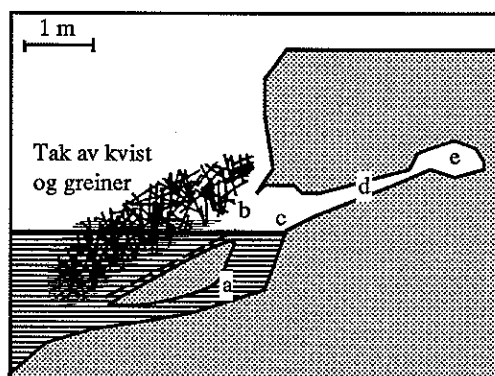

Fig. 1 Type beverhytte kombinert med jordhule. Inngangstunnellen (a) fører opp til et matbasseng (c). Fra bassenget går en skrå gang (d) til soverommet (e). Mellom hyttetaket og elvebrinken er det et luftehull (b). (Etter Cappelens Norges dyr, bind 3.)

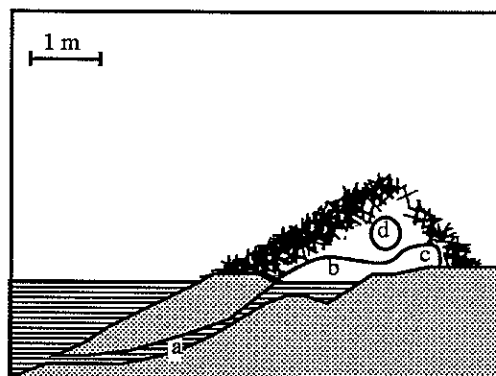

Fig. 2 Den tradisjonelle hyttetypen. Inngangstunnel (a), matbasseng (b), kammer (c) og soverom (d). Luftekanal i bakre kant av hytta gjennom taket. (Etter Cappelens Norges dyr, bind 3.)

SITUASJONEN I TILGRESENDE FYLKER

Etablering av en beverbestand i Oppland er avhengig av innvandring fra tilgrensende områder som har en beverbestand som resultat av tidligere utsetninger både i og utenfor fylkets grenser. For å kunne danne seg et bilde av mulige innvandringsruter er det viktig å kjenne til beverbestander i tilgrensende områder.

Sør-Trøndelag

Viltforvalter i Sør-Trøndelag, Endre Persen, opplyser vinteren 1991/92 at han ikke kjenner til bever i Oppdal kommune. Vi kan derfor se bort fra noen innvandring til Oppland derifra i de nærmeste årene.

Møre og Romsdal

Ulf Lukassen ved miljøvernavdelingen opplyser vinteren 1991/92 at de kjenner bever fra utløpet av Surna i Surnadal. I Sunndal fantes bever i Grødalen på 60 - 70 tallet, det var forsøk på overvintring ved Gjøra i -81. I Todalen i Aure var det registrert bever fra midten til slutten av 80-tallet. Det er ikke store forekomster og det er uklart om noen av dem stammer fra utsetting.

Det er få individer det er tale om og geografisk er det ikke trolig at Oppland kan forvente noen innvandring fra Møre og Romsdal.

Sogn og Fjordane

Liv Torill Osland ved miljøvernavdelingen opplyser vinteren 1991/92 at man der ikke kjenner til at det finnes bever i fylket .

Buskerud

I november 1990 foretok miljøvernavdelingen i Buskerud en spørreundersøkelse til skogbrukssjefer og viltnemnder i fylket. Resultatene ble presentert i en rapport "Beveren i Buskerud. Utbredelse i 1990" i juli 1990. Av denne framgår det at det finnes bever i kommuner som grenser opp til Oppland. Fem kommuner i Buskerud grenser opp mot Oppland. Det er Hemsedal, Gol, Nes, Flå og Ringerike. Det er ikke registrert bever i Hemsedal, Gol eller Ringerike. I Flå opplyses det at det er forekomst av bever i Gaptjern og i Nes ved Bergheim. Begge

forekomstene antas å stamme fra rømming av bever fra Langedrag i Nore og Uvdal rundt 1984. Da rømte et par med to unger og et par uten unger.

Begge lokalitetene ligger øst for Hallingdalselva. Det dreier seg om få dyr og foreløpig har en ikke noe bestandspress som tilsier at vi kan forvente innvandring til Oppland fra den kanten i de nærmeste årene. Avstand til grensa til Oppland er 10 - 12 km. Det er ingen umulighet at beveren kan komme inn i Oppland fra denne kanten.

Det er 3 - 4 reproduserende kolonier i Drammenselva og bever er registrert til grensa mot Modum. Det er trolig ved vandring oppover vassdraget gjennom Tyrifjorden og Storelva til Randsfjorden eller opp Begna/Sperillen vi først kan vente bever fra Buskerud-siden. Dette behøver ikke ligge så mange år fram i tid.

Oslo/Akershus

I Oslo er det satt ut bever i Nordmarka. Dette er grenseområder til Lunner og Jevnaker.

Mathiessen Eidsvoll Værk har, i følge Ole Kr. Egge, satt ut bever på sine eiendommer i Hurdalstraktene. I 1964 ble det i den sammenheng satt ut 6 bever i områdene ved Lomtjern i Gran kommune i Oppland. De fleste av disse slapp seg ned til Hurdalssjøen og etablerte seg trolig bl.a. i Hæra/Hona midt på sjøen og seinere helt sør i sjøen. I tillegg ble det satt ut fire bever andre steder ved Hurdalssjøen i 1964.

De sørligste delene av Oppland har i dag enkelte spredte registreringer og forekomster av bever sikkert som følge av utsettingene i Hurdalstraktene, i Gran og i Nordmarka.

Hedmark

Hedmark har en god beverbestand i mange kommuner. Innvandringen har skjedd fra øst og bestanden vest for Glomma er ikke så tett ennå. I Hedmark har Paul Granberg i regi av fylkesmannen gjort en undersøkelse av beverforekomsten vest for Glomma i 1990. Det er den delen av fylket som er av betydning for Oppland med tanke på innvandring. Undersøkelsen er foreløpig ikke presentert. Det som er gjengitt nedenfor er hentet fra denne undersøkelsen så langt annen kilde ikke er nevnt.

Bortsett fra en bosetning av bever nord for Straumbui i Atna er det ikke i rapporten nevnt andre beverforekomster i Folldal. Denne bosetningen er kjent fra ca. 1985. Fjellopsynsmann Bjørn Wegge opplyser i tillegg at det har vært registrert bever i Folla i 4 - 5 år og i Grimsa i 2 - 3 år.

I Stor-Elvdal kjenner man flere forekomster av bever vest for Glomma, tidligst i 1985. Det er bosetting av bever flere steder i Atna og gnag er å finne mange steder langs vassdraget, også langs Atnasjøen. Streif av bever er observert langs Hira.

Det er ikke registrert noe fast tilhold av bever i Ringsaker, men det er i rapporten nevnt en usikker observasjon i Åsta nedenfor Øvre Åstbrua. Årstall for observasjonen er ikke gitt.

Flere av de registreringer som er gjort i Hedmark passer godt sammen med observasjoner og registreringer gjort i Oppland. I mange tilfeller er det tale om de samme vassdrag i Hedmark og Oppland øst for Rondane-fjellkjeden. Det er sikkert fra øst vi har fått beveren til Gudbrandsdalen og det er nok naturlig å tro at innvandringen herfra vil øke med nyetableringer og vekst i beverstammen i Hedmark vest for Glomma.

BEVEROBSERVASJONER OG LOKALITETER I OPPLAND

I dette kapitlet er alle de meldinger og observasjoner vi kjenner til om bever i Oppland tatt med kommunevis. Det er ikke gjort noe forsøk på å få verifisert alle. Hensikten med gjennomgangen er først og fremst å gjøre viltneemnder og andre oppmerksom på hva som er i ferd med å skje. Da kan vi alle ha en idé om hvor vi i de nærmeste år bør forsøke å få bedre informasjon om etablering og yngling av bever.

Der det er foretatt befaringer nylig er også en kort oppsummering av hva som ble funnet tatt med. Såvidt mye ble observert ved disse befaringene at det må kunne tas som en indikasjon på at vi nok har langt mer spor etter bever enn det vi kjenner til i dag.

Observasjonene vi har fått rapporter om deler seg naturlig i to geografisk adskilte områder: kommuner sør i fylket: Jevnaker, Lunner, Gran og Østre Toten og kommuner i Gudbrandsdalen: Øyer, Ringebu, Sør-Fron, Sel, Dovre og Lesja. Kommunene behandles i denne rekkefølge i gjennomgangen nedenfor. Fra øvrige kommuner i fylket som ikke er nevnt i denne gjennomgangen har vi minst et svar som sier at bever ikke finnes i kommunen eller at man ikke tror at det ikke finnes bever i kommunen.

JEVNAKER

Skjema returnert fra viltneemnda.

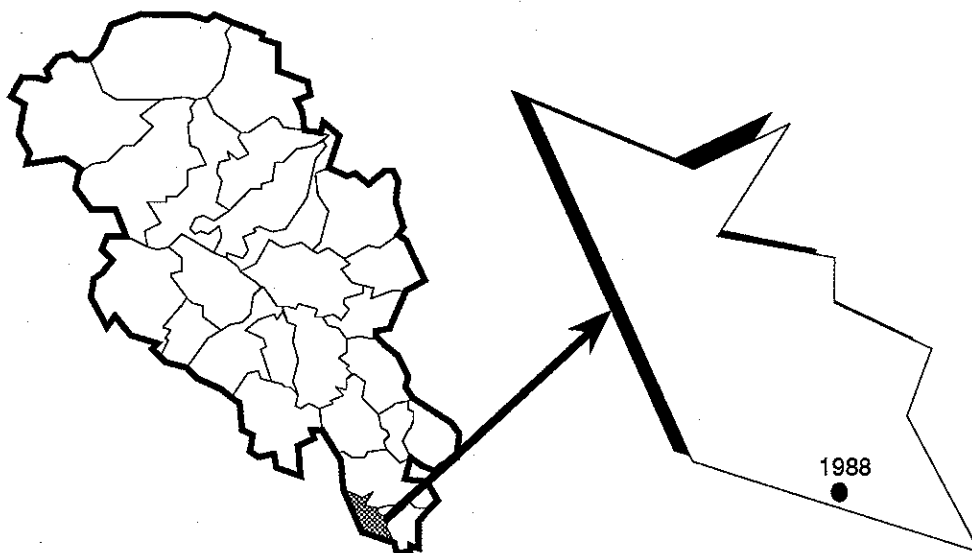

Fig. 3 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Jevnaker kommune.

Finntjern:

Finntjern er et grensevann til Oslo. Her ble det observert bever første gang i 1988. Det ble observert ferske sportegn både i 1988 og 1989, men ikke i 1990. Det er ikke observert dam eller hytte, men felling av trær. Denne lokaliteten har sikkert sammenheng med beverforekomsten i Oslo's del av Nordmarka. (Jevnaker viltnemnd)

LUNNER

Skjema returnert fra viltnemnda.

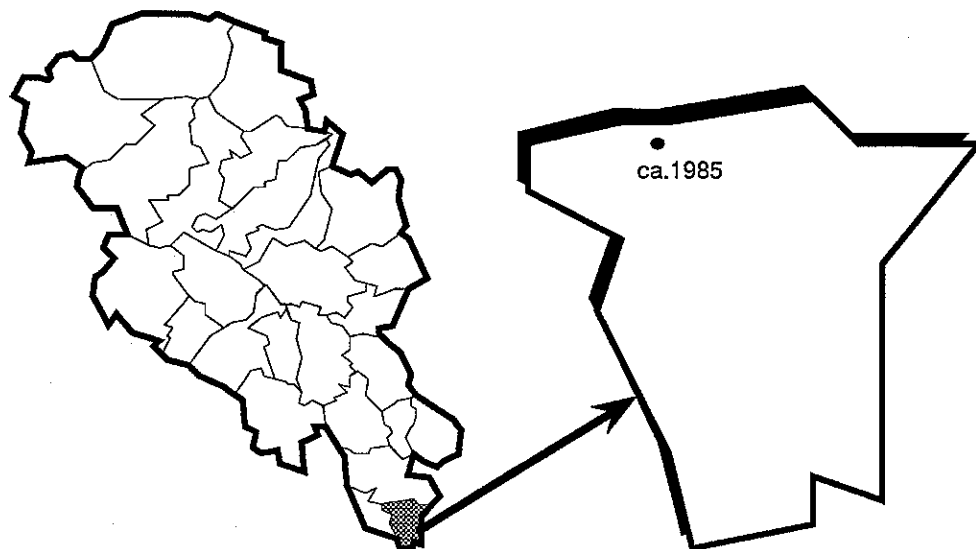

Fig. 4 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Lunner kommune.

Vigga:

Befaring november 1990 (B. Minde, G. Vagstein).

Lokaliteten er et sumpskogområde langs Vigga mellom rådhuset og renseanlegget ved Volla (Kildalsmyrene). Området er meget begrenset i areal. Det er selje og bjørk som er beitet/felt. Beveren hadde også felt et lite grantre med diameter ca. 4 cm. Tidligere formann i Lunner viltnemnd, Bjørn Minde, mener beveren har hatt tilhold her i flere år. Prøver tatt av bjørk under befaringsen viste minst fem år gamle gnag i området. Det var trolig bare et individ i området og det ble observert gnag og stier i snøen/rimet 07.11.90 som viser at området fortsatt var i bruk. Områdets størrelse gjør lokaliteten svært sårbar. Forekomsten er nærmest hemmeligholdt i kommunen. Bjørn Minde kunne også opplyse at det hadde vært to forskjellige dammer i elva. En dam var fjernet av mennesker.

Elva ble våren 1991 gravd opp på denne strekningen og det er foreløpig usikkert om beveren fortsatt er i området.

GRAN

Skjema returnert fra viltnemnda og Tingelsstad JFF.

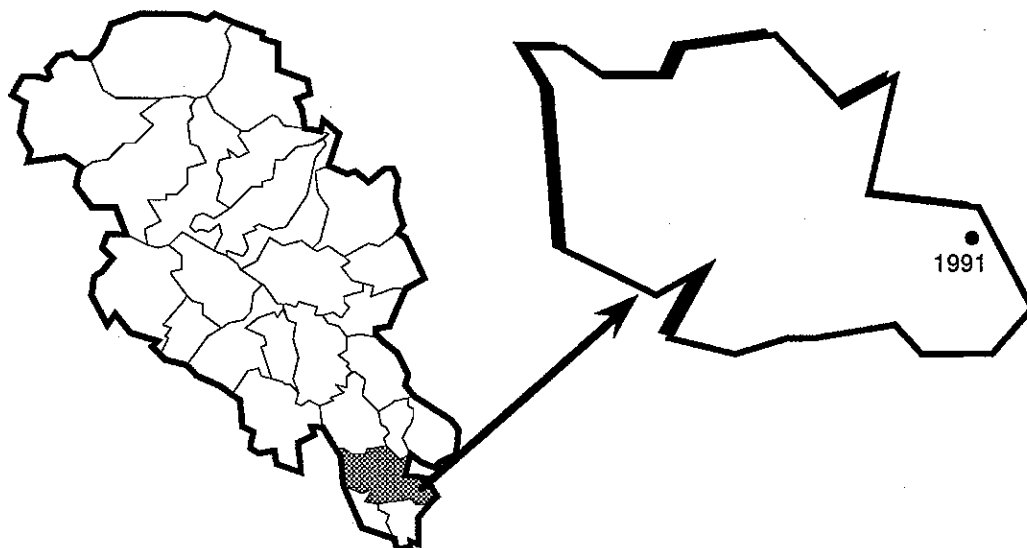

Fig. 5 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Gran kommune.

Merratjern:

Befaring 2. juli 1991 (O. Kr. Egge, G. Vagstein).

I elva mellom Merrattjern og Øyangen er det i dag demning og hytte. Beveren har også felt bjørk i vannkanten av Øyangen.

Det ble satt ut 6 bever i området ved Lomtjern i 1964. Flere av disse slapp seg ned til Hurdalssjøen og etablerte seg trolig i Hæra/Hona midt på sjøen og seinere helt sør i sjøen. I tillegg ble det satt ut 4 individer i andre områder ved Hurdalssjøen samme år.

ØSTRE TOTEN

Skjema returnert fra viltnemnda/skogoppsyn, Thor Østbye, Geir Gaarder, Toten JFF Alm. Lodd nr. 4 og Toten JFF Lodd nr. 3.

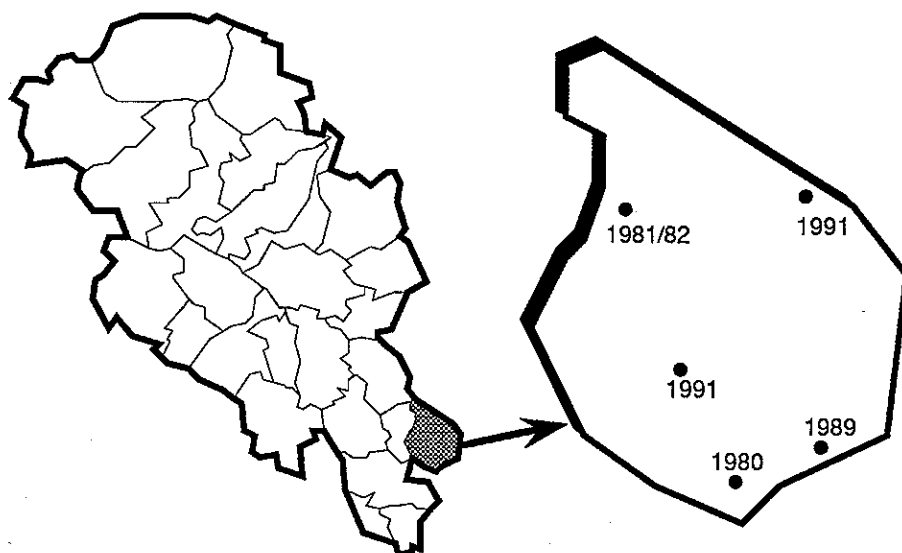

Fig. 6 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Østre Toten kommune.

Høversjøen:

Det er ei hytte i bruk i nordenden av Høversjøen. Det skal være både dam og hytte i Jensenseterelva ved Høversjøen. Det har vært bever her i ca. 10 år, i følge formannen i NOF avd. Oppland, Jan Erik Nordrum. Geir Gaarder angir dato 24.07.80 i sitt svarskjema. Det ble registrert felt osp her sommeren 1990 i følge skogbrukssjef Mollerud.

Skjellungen:

Sommeren 1991 ble det observert bever svømmende et par kvelder. (J.F.F.Østre Toten Alm. Lodd nr.4)

Brennseterelva:

TJFF v/Per Halvorsrud opplyser at det er bever i området ved Kroken og at det er flere hytter og dammer i området.

Håjendammen:

Håjendammen ligger like ved Lena sentrum. Geir Gaarder opplyser at det ble observert bever i Lenaelva ved Håjendammen i 1981 eller 1982. Her har det vært bever tidligere og det er observert ferske gnag i november 1990 (Jan Erik Nordrum). Det kan virke som det ikke er noen fast tilholdsplass her.

Åsdammen i Lenaelva:

Sommeren 1991 ble det observert bever her . (J.F.F.Østre Toten Alm. Lodd nr.4)

Det er rapportert flere observasjoner av bever på ulike steder i Lenaelva mellom Mjøsa og Håjendammen. Det er trolig at det dreier seg om flere individer som benytter større deler av elva på denne strekningen.

ØYER

Skjema returnert fra viltnemnda, fjelloppsynsmann Oddvar Stensrud, skogbruksetaten og Jon Opheim.

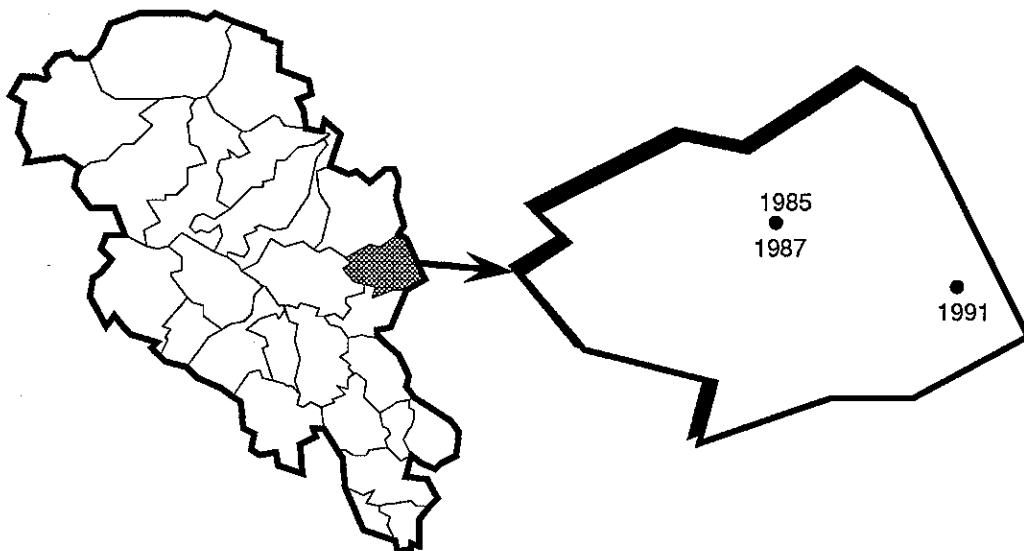

Fig. 7 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Øyer kommune.

Åsta:

Fra skogoppsyn og fjelloppsyn er det registrert bever i Åsta i 1991. Det er kun registrert felling av trær innen et 5 - 6 dekar stort område, men ingen dam eller bolig er registrert. Dette kan passe med den ubekreftede melding som var gitt for bever ved Øvre Åstbrua i Ringsaker. Det er vel mest sannsynlig at beveren kommer fra Imsa da det er langt til beverforekomst sørover i Åsta.

Bjortjern i Moksa:

Skogbruksetaten opplyser at det for flere år siden én vinter ble registrert bever her. De mener at beveren kom nordfra Imsdalen, da det på den tiden forsvant et beverpar derifra. Jon Opheim (NOF avd. Oppland) melder om observasjon av enkelt-gnag langs Moksa i 1985.

RINGEBU

Skjema returnert fra viltnemnda og fjelloppsyn Edgar Enge.

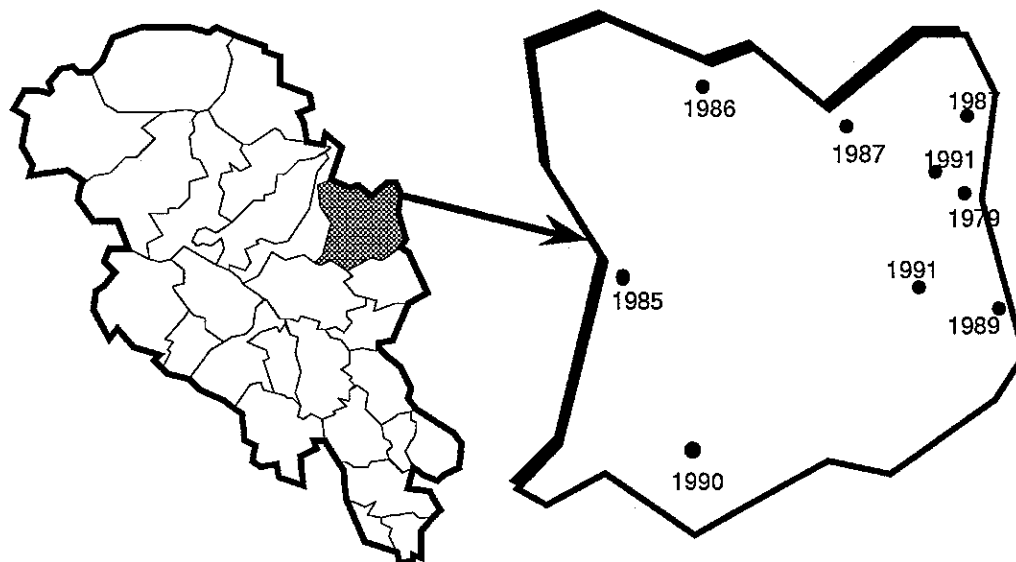

Fig. 8 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Ringebu kommune.

Imssjøene:

Fjelloppsyn Edgar Enge opplyser at den første kjente etableringen av bever i Ringebu kommune var ved Åstas utløp til Nordre Imssjø så tidlig som i 1979. Viltnemnda angir her årstallet ca. 1975. Det er ei beverhytte her og mange smådammer. Det er felt trær over et ca. 5 dekar stort område.

Ved utløpet av Samdøla i Søndre Imssjø har det vært bever siden 1989. Det er beverhytte i området og spredte fellinger av trær over et større område.

Rundhallåa:

I Rundhallåa som ligger nord for Nordre Imssjø er det sommeren 1991, i følge Enge, observert bever. Det er to dammer i området og felling av trær over et 2 til 3 dekar stort område. Det er ikke registrert beverhytte eller jordhule i området.

Reinstjørnnet:

Fjeloppsyn Enge opplyser at det i 1987 eller 1988 ble observert enkelt-gnag etter bever her.

Helakbekken:

Befart 25. juni 1991 (M. Liebe, G. Vagstein).

300 - 400 meter ble befart. Ingen nye gnag, men gammelt gnag (2-4 år) på ei bjørk ble funnet. Bjørka, som hadde en diameter på 6 - 8 cm, hadde senere falt ned som følge av gnaget. Høgden på gnaget tydet på at beveren hadde vært her på snøføre.

Framre Åsdalstjørn:

Fjeloppsyn Enge opplyser at det sommeren 1987 ble observert enkelt-gnag av bever på denne lokaliteten.

Vetåa:

Befaring 25. juni 1991 (M. Liebe, G. Vagstein).

Tanken var at et bestandspress fra Imssjøene kunne gi utslag i at bever vandret over til Gudbrandsdalsiden via Samdalen og over i

Vetåa/Tromsa. Det ble ikke observert noe spor høyt oppe i Tromsa, men da vi fant en beverpinne i Tromsa nedenfor samløpet med Vetåa ble også denne befart. Her ble det funnet små gnag på enkelte bjørker fra brua over Vetåa på allemenningsveien. Gnagene var som et femkroning-stykke og nye. Et gnag, noe større, var flere år (5-8 år) da det her var begynt å bli en valk rundt såret.

På ca. 970 meter o. h. ble det funnet ei nylig felt bjørk og mye nytt gnag og kutting av vier. Noe var eldre. To groper ble funnet. Disse hadde en tydelig gangspor ned til elva, ca. 1,5 - 2 meter lange. Den ene gropa var gravd ut i bakken (svart myrjord), den andre var ei grop som var foret med lange fliser av trevirke. Her var også deler av ei vierrot som ødela runningen i gropa, gnagd vekk. Det kan tyde på at minst én bever her har hatt et leie under snøen i en lengere periode av vinteren.

Miljøvernrådsgiver i Ringebu, Morten Liebe opplyser at det på denne lokaliteten er en dam og at området med trefelling ar ca. 1 til 2 dekar.

Mya:

Her ble det, i følge Enge, observert enkelt-gnag etter bever i 1986.

Risøya i Lågen:

Befaring 18. oktober 1990 (M. Liebe, G. Vagstein)

Området som beveren har benyttet ligger på den søre enden av Risøya. Mye av skogen er preget av flomsituasjonen. Området er på det nærmeste uframkommelig. Det ble observert flere ganger som har falt inn som følge av de ustabile forholdene og de veldig finsorterte massene. Helt på sørenden av øya var det en del kvist og stokker i en "såte" som kan tyde på inngangsområde til en jordhule. Det ble funnet friske gnag flere steder på vestsida av øya. Gamle gnag overgrodd med mose tyder på at beveren må ha hatt tilhold her i flere år allerede eller i flere omganger.

Befaring 31. januar 1992 (M. Liebe, G. Vagstein)

Friske gnag viste at lokaliteten fortsatt var i bruk høsten 1991.

Lågen - Fåvang naturreservat:

Her ble det ved befaring i januar 1992 sammen med gardbruker Magne Sveipe påvist gnag av bever. Første gang dette ble registrert var vinteren 1990/91.

SØR-FRON

Skjema returnert fra viltnemnda, skogoppsyn og fjelloppsyn.

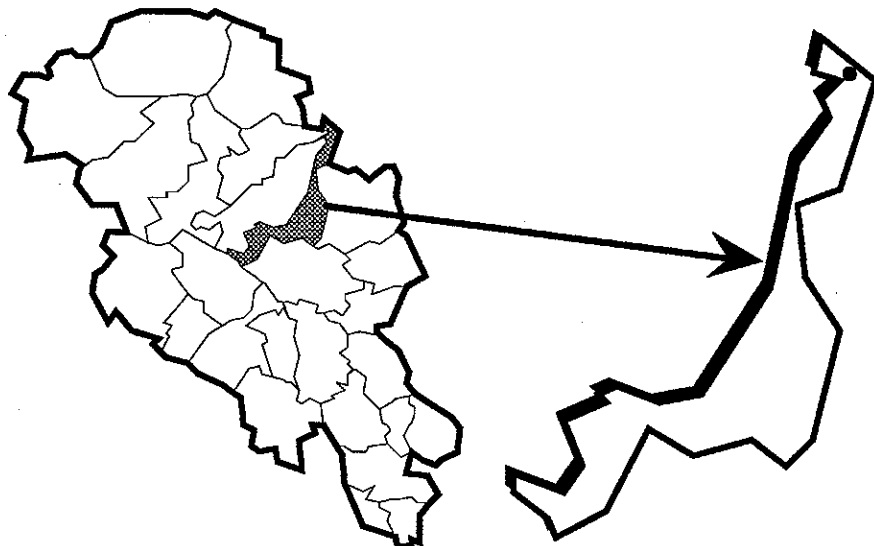

Fig. 9 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Sør-Fron kommune.

Atnsjøen:

Sør-Fron grenser til Atnasjøen og det er derfor rimelig å tro at bever sporadisk finnes også på Sør-Frons områder uten at dette vil ha noen direkte betydning for spredningen videre i kommunen eller fylket.

SEL

Skjema returnert fra viltnemnda, fjelloppsyn Normann Heikøtter, skogbruksetaten og Sel JFF.

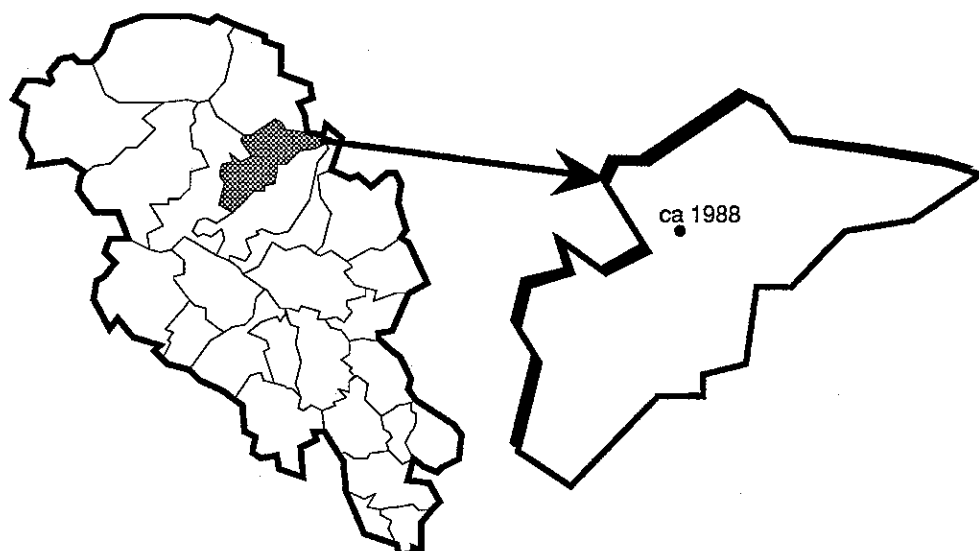

Fig. 10 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Sel kommune.

Selsmyrene:

Observert gnag i 1985. Nye gnag sett våren 1991 ved befaring. Her finnes også ei hytte i elvemælen. Fjelloppsynsmann Norman Heitkøtter opplyser at han har sett på gamle gnag som kan indikere at det var bever i området så tidlig som for 10 år siden.

Sel Jeger & Fiskerforening skriver at det er observert bever i tilknytning til Skottvatnet og at lokaliteten har vært i bruk i flere år.

DOVRE

Skjema returnert fra viltnemnda, fjelloppsyn Jan Hageland, skogbruksetaten og Thor Østbye.

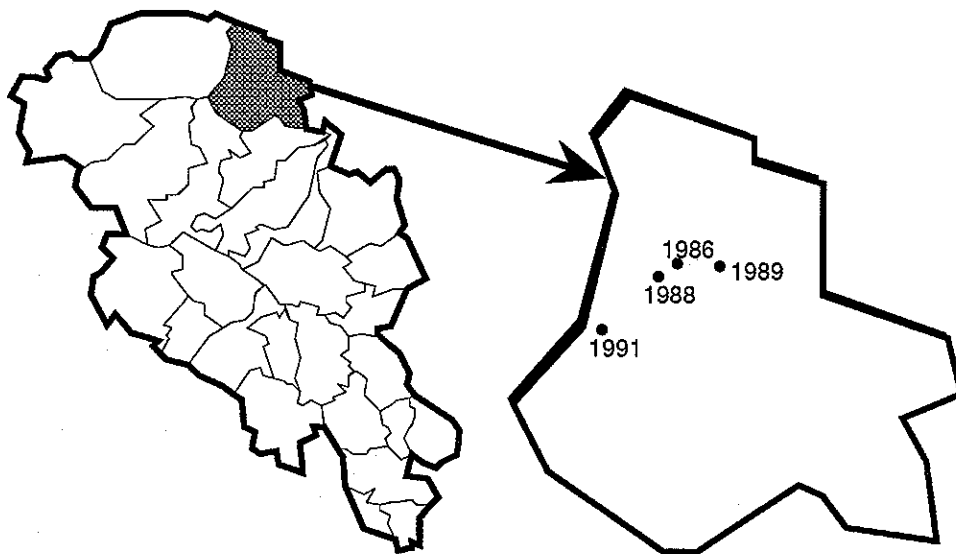

Fig. 11 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Dovre kommune.

Løkjen/Fokstumyra:

Fjelloppsynsmann Jan Hageland opplyser at det her har vært bever siden 1986. Det er observert gnag på et 1-2 dekar stort område. Det er ikke noen dam i området og jordhule eller hytte er ikke kjent.

Avsjøen:

Her ble bever første gang observert i 1989. Det er gnag langs bekken fra Haukskardtjønn. Det er ikke observert dam eller bolig.

Foksåi ved/Steintjørni:

Thor Østbye, som arbeidet for Miljøvernavdelingen med oppsyn og registreringer på Dovrefjell, gjorde de første observasjoner her i juni 1988. Det ble observert beiting på bjørk og vier. Østbye oppgir at det er minst en jordhule i området.

Hindåi:

Hageland opplyser at det i juli 1991 ble det observert en bever i Hindåi ikke langt fra Dombås sentrum. Det er uklart om den var på "gjennomreise" eller har tilhold i elva.

LESJA

Skjema returnert fra viltnemnda og skogbruksetaten.

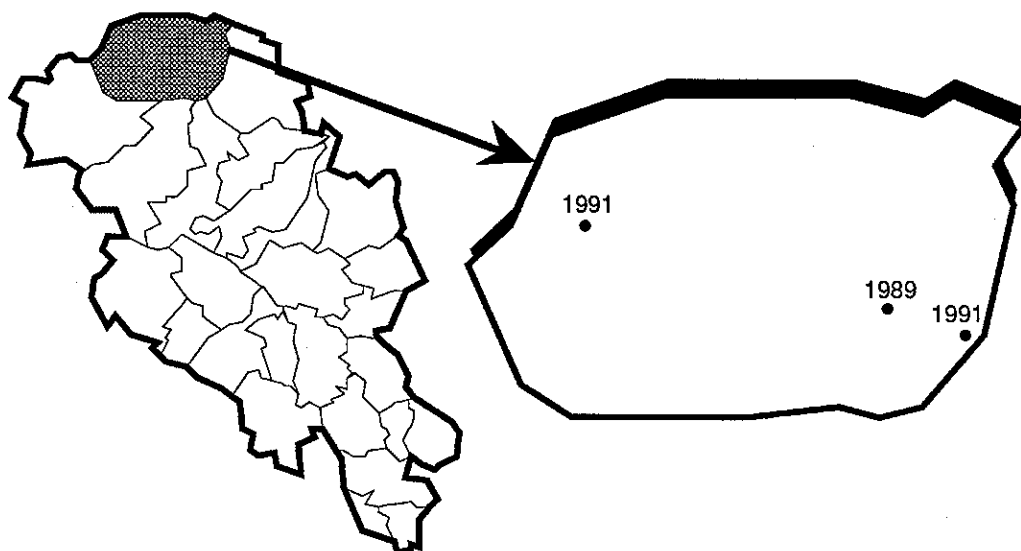

Fig. 12 Registrerte beverobservasjoner eller sportegn etter bever i de seinere år i Lesja kommune.

Lågen ved Lesja sentrum:

Her ble bever observert først i juli 1989. Observert gnag i 1989 på sørsiden av elva ved Lesja. Beveren holdt til i to år på samme sted og viltnemnda antar derfor at det har vært en jordhule i bruk i området. Beveren er ikke observert her i 1991.

Rauma:

Syver Mølmshaug opplyste høsten 1991 at det var observert mye gnag og felling av bjørk ved Svarhølen i Rauma ca. 1 km vest for Lesjaskogsvatnet. Viltnemnda mener at det ser ut til at den nå er i ferd med å etablere seg her. Det er felt trær på ca 2 dekar.

Lågen ved Hattrem bru mot Bottheim:

Jogrim Nordsletten observert bever under en padletur i juni 1991. Han så en bever og hørte plasket ved Hattrem brua. Ca. to km lenger ned hørte han et nytt plask. Han så også dyret en gang til og hørte et plask. Minimum to dyr, maksimum tre dyr observert under denne turen. Han så også ei renne i marka av den typen som beveren lager for å komme lett opp og ned fra elv til land.

OPPSUMMERING AV REGISTRERINGENE I OPPLAND

De obeservasjoner og registreringer som er gjort av bever i fylket har to innvandrings- og spredningsruter: fra øst og fra sør.

De østlige innvandringene og etableringer er foreløpig avgrenset av Gudbrandsdalslågen/Rauma i Gudbrandsdalen. Ut fra de registreringene som foreligger er det snakk om minst to innvandringsruter: Folldal/Dovre og Stor-Elvdal/Ringeby. Ingen av observasjonene eller meldingene vi kjenner stammer fra områder vest for hovedvassdraget. Utbredelsen har klar sammenheng med

beverforekomstene i Hedmark.

Beverforekomsten i de sydligste deler av fylket har sammenheng med utsetninger som har foregått i Oslo/Akershus og utsetningen i Gran.

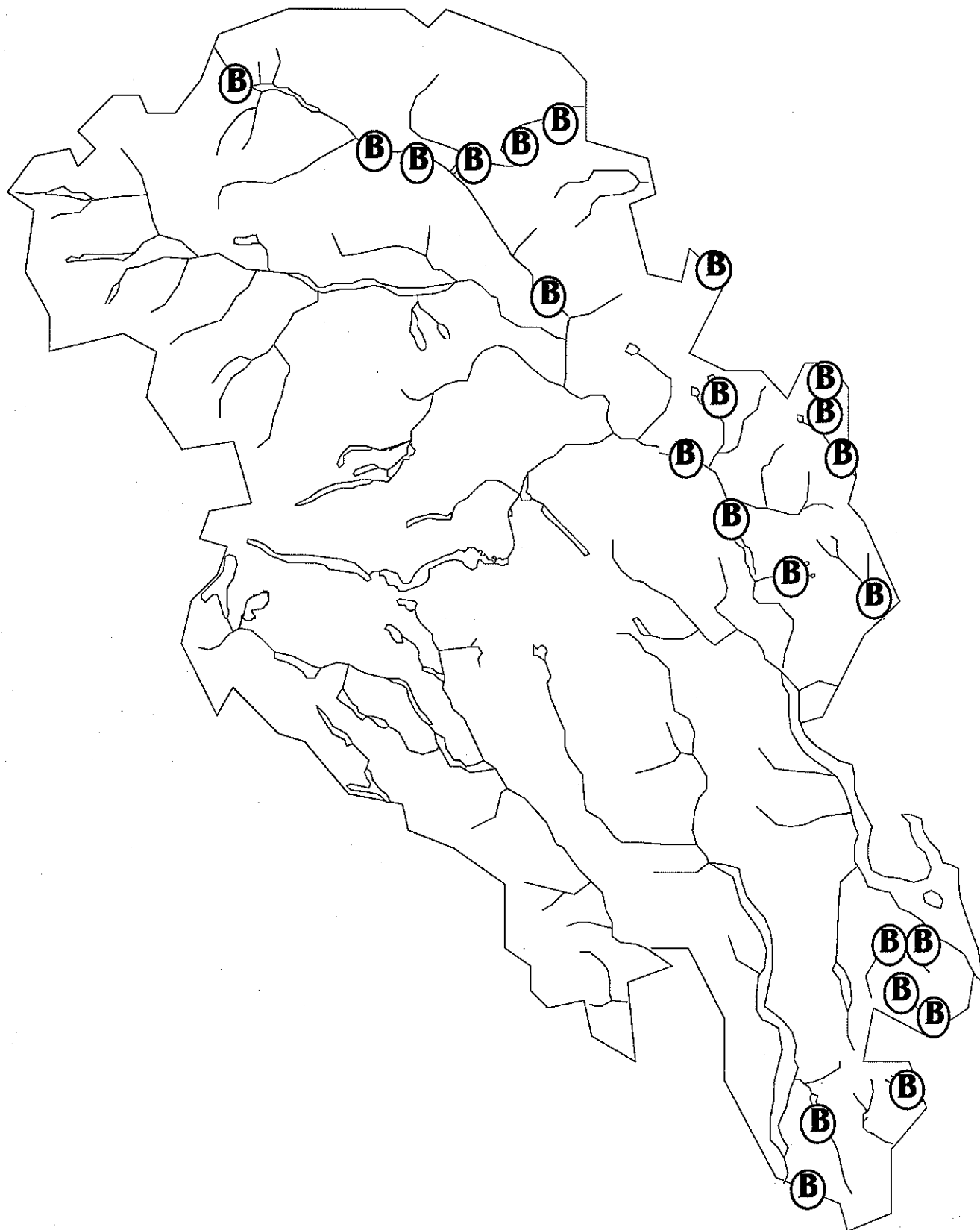

Fig.13

Kartet viser områder med kjente beverobservasjoner eller sportegn etter bever fra de seinere år i Oppland.

Bever forekommer ikke i Valdres, men det behøver ikke være lenge før den kan komme oppover hovedvassdraget via Tyrifjorden fra Drammenselva. En annen mulighet er innvandring fra lokaliteter i Hallingdalselva. Sør-Aurdal er vel den mest sansynelige "første-kommune" for begge alternativene.

Den store aktiviteten vi har fra sør til nord i de østlige deler av fylket, indikerer imidlertid at situasjonen kan endre seg i løpet av kort tid. Det er i noen grad tilfeldighetene som bestemmer hvor fort vi nå vil få fastere etablering av par med påfølgende yngling og ekspansjon. Det er derfor av stor interesse at vi nå forsøker å holde et godt øye med den videre utvikling.

BEVERFORVALTNING

Det er ikke åpnet for beverjakt i noen kommune i Oppland.

Den nye viltloven har som et kjennetegn at den forutsetter en utstrakt bruk av forskrifter for at en god viltforvaltning skal kunne utøves. Det har sine klare fordeler ved at det er en fleksibel løsning, men det har også sine klare ulemper ved at det til stadighet kommer nye forskrifter som kan endere på jakttider, bruk av våpen og ammunisjon, fellefangst og annet som jegerene til enhver tid må sette seg inn i. Det som er gjengitt nedenfor er det regelverk som gjelder pr. 01.04. 1992. Bever har ikke vært noen prioritert art i Direktoratet for naturforvaltning og den forskrift som i vesentlig grad tar opp beverforvaltningen er Direktoratets forskrift om jakt og fangst av bever av 14. mars 1972 fra daværende Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske (nå: Direktoratet for naturforvaltning). Andre og nyere lover og forskrifter berører også beverforvaltningen. Nedenfor er nevnt opp en del av de mest sentrale bestemmelser som vedrører jakt og fangst av bever.

Lov om viltet

§ 13 (felling av hjortedyr og bever som gjør skade)

"Viltnemnda kan gi tillatelse til felling av hjortevilt og bever som gjør skade av betydning på fast eiendom, avling, frukttrær eller bærbusker eller vesentlig skade på skog. Viltnemnda kan bestemme at det felte dyr skal tilfalle den jaktberettigede mot tilsvarende fradrag i hans fellingskvote. Ellers tilfaller det felte dyr eller verdien av dette, Viltfondet.

Viltnemnda kan gi særlig tillatelse til å fjerne beverbolig eller dam for å hindre vesentlig skade ved oversvømmelse."

§ 16 (fellingstillatelse på hjortevilt og bever - minsteareal)

"Direktoratet bestemmer i hvilke områder jakt på elg, hjort, villrein, rådyr, dåhjort og bever kan drives.

Direktoratet fastsetter minsteareal eller kvoter for felling av dyr av arter nevnt i første ledd. Viltnemnda utsteder fellingstillatelse i samsvar med areal- eller kvotefastsettelsen."

Direktoratsforskrift om jakt og fangst av bever (av 14. mars 1972)

Denne forskrift er hjemlet i den gamle viltloven og er klart moden for revisjon.

Når det gjelder minsteareal sier forskriften bl.a.:

"Minsteareal for bever skal være 500 - 1000 dekar for å kunne felle 1 dyr og videre 1 dyr for hvert 1000 dekar. Det er bare skog- og vannarealer samt myr under barskoggrensa som kommer i betraktning, men såvel produktiv som uproduktiv bar- og lauvskog regnes med.

For særskilte jaktområder (vall) kan viltnemnda redusere det fastsatte minsteareal med inntil 50% dersom bestandens størrelse innen området og den skade dyrene volder gir særlig grunn til det.."

"Viltnemnda kan også, om den finner grunn til det, kreve inntil 50% tillegg til det fastsatte minsteareal for bever som tillates felt innen et enkelt jaktområde."

Om fellingstillatelsen sier forskriften bl.a.:

"Søknad om tillatelse til å felle bever må være innkommet til viltnemnda innen utgangen av juni måned. Søknader som kommer inn senere plikter viltnemnda ikke å ta hensyn til."

Forskriften sier også at fellingstillatelse skal skrives ut på særskilt skjema fra direktoratet og at det er plikt, innen 10 dager etter utløpet av jaktperioden å melde resultatet av jakta til viltnemnda.

Forskrift om våpen og ammunisjon til storvilt- og småviltjakt, og skyteprøve for storviltjegere av 16. mars 1983, medendringer, senest av 6. februar 1992.

Kap.II Våpen og ammunisjon til storviltjakt

§ 2.1

"Til jakt på elg, hjort og rådyr er det ikke tillatt å bruke halvautomatisk rifle med mer enn 3 skudd i magasinet og ett skudd i kammeret. Til jakt på villrein, gaupe og bever er det ikke tillatt å bruke halvautomatisk rifle med mer enn 2 skudd i magasinet og ett skudd i kammeret. "

§ 2.4

"Til jakt på rådyr, gaupe og bever er det når jakten utøves med rifle bare tillatt å bruke ammunisjon som har en anslagsenergi på minst 980 joule (100 kgm) på 100 meters avstand."

Forskrift av om alminnelige jakttider jaktmåter m.v. for jaktseongene fra 1. april 1992 til og med 31 mars 1997 (av 6. februar 1992)

Her har bever fått følgende jakttid:

*"I de kommuner hvor det er åpnet jakt i fylkene Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland:
01.10 - 30.04.*

I de kommuner hvor det er åpnet jakt i fylkene Hedmark, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag:

01.10. - 10.05."

Forskrift om aldersgrense for å utøve jakt (av 28. oktober 1986)

§ 1

"Den som utøver jakt på småvilt, må være fylt 16 år."

I følge DN er bever vurdert som småvilt i forhold til jaktutøvelse.

Forskrift om bruk av fangstredskaper (av 2. juli 1990)

Denne forskriften inneholder mange viktige bestemmelser som angår fangst av bever. Her nevnes bare noen av disse.

§ 1. Aldersgrense

"Fangst kan bare utøves av personer som har fylt 16 år. Fangst av villmink, rype, kråkefugl og måker kan likevel utøves av person som har fylt 14 år dersom det foreligger samtykke fra foreldre eller foresatte og fangsten foregår under tilsyn."

§ 2. Bruk av fangstredskaper.

"Fangst skal skje på de vilkår som er fastsatt i denne forskrift og nærmere bestemmelser gitt i medhold av denne forskrift."

Fangstredskaper skal brukes på en slik måte at viltet ikke utsettes for unødig lidelser eller skade. Fangstredskaper skal ikke utplasseres i områder hvor alminnelig ferdsel medfører at det kan oppstå fare for mennesker eller husdyr. Det er ikke tillatt å bruke levende lokkedyr i fangstredskaper. Den som utøver fangst plikter å innrette fangsten slik at den bare retter seg mot de viltarter som redskapet er godkjent for."

Denne forskriften sier også at det bare er tillatt å benytte slagfelle ved fangst av bever. I dag er det neppe noen annen felletype enn Conibear 330/2 som tilfredstiller forskriftens krav om øyeblikkelig og human avliving. Beverfellen skal alltid plasseres i vann (selektiv plassering). Den som vil bruke beverfelle plikter å gi viltneimnda skriftlig melding før fangsten tar til.

BRUK AV BEVER

Hovedårsaken til beverens sterke tilbakegang og utryddelse i mange land, var den store etterspørsel etter bevergjel, beverpels og kjøtt som resulterte i en sterk etterstrebelse. Avskoging og oppdyrking av store landområder i sentral-europa hadde også en stor betydning.

Beverskinn

Beverskinn var i tidligere tider et meget ettertraktet skinn også i Norge. Det ble til for noen år tilbake omsatt gjennom Oslo Skinnauksjoner. Markedsdir. og daglig leder ved Oslo Skinnauksjoner, Hans Sørensen, hadde interessante opplysninger om dagens beverskinn-marked: På grunn av det lille antall skinn som var på markedet og en dårlig behandling av skinnene av jegerne her i landet, sluttet Oslo Skinnauksjoner å ta imot beverskinn. De skinn som nå selges omsettes privat. Da er det naturlig nok stor forskjell på hvilken pris som kan oppnås. For at det skal bli interessant for Oslo Skinnauksjoner å ta opp igjen omsetning av beverskinn må de ha minst 2000 beverskinn som er riktig behandlet av jegerne.

Når det gjelder pris i den sammenheng, skal man ikke vente seg de store summer. I desember 1991 ble det utbudt 31.317 beverskinn ved skinnauksjonen i Hudson Bay, Toronto. Alle ble solgt.

Gjennomsnittsprisen for de to sorteringer man opererer med var ca. 107 og 87 norske kroner. Dette ville, overført til norske skinn, tilsvare en pris på ca. kr. 50, noe som ville gi en pris til norske jegere for et riktig behandlet skinn, på rundt 30 kroner! Beredning av beverskinn kan også være et problem i Norge, men det finnes beredere både i Ølnesvåg og i Sandvika som bereder beverskinn. Italia er det land som har spesialisert seg på beredning av beverskinn.

Det ser altså ikke ut til å være noen stor økonomi i salg av beverskinn i Norge med det første. Med den mangelfulle oversikt vi idag har for fellingen av bever på landsbasis kan det også være vanskelig å få en god oversikt over antallet skinn som årlig er tilgjengelig for omsetning. Her har alle ledd i forvaltningen av beveren i Norge viktige oppgaver i tida framover.

Beverkjøtt

Det er først og fremst kjøttet og jaktutøvelsen som må vurderes som de største ressursene når det gjelder bever i åra som kommer. I tillegg kommer selvfølgelig opplevelses verdien for alle som ferdes i beverens leveområder.

Kjøttet regnes som velsmakende, mørest på de yngste dyra. Det er en fordel å fjerne fett før tilberedning. Et godt råd ved partering av bever er å benytte kniv og sag, men ikke øks. Beina er uvanlig harde og øksebruk resulterer i en mengde beinsplinter.

Slaktevekten regnes til ca. 50% av totalvekt, eller 2 1/2 - 4 kg for årsunge til over 8 kilo for 3 år og eldre dyr.

Bevergjel

Bevergjel er et stoff som dannes i to kjertelliknende gjelpunger som finnes ved utløpet av analåpningen hos både hann- og hunnbever. Det brukes i revirmarkeringen. I tillegg har beveren to oljekjertler plasert omtrent samme sted. Sekretet fra disse er forskjellig fra hann- og hunndyr og kan betraktes som feromonproduserende kjerteler. (Cappelen, Norges Dyr bind 3, 1990.) Bevergjel har vært benyttet i parfyme og medisin.

BEVERJAKT OG FANGST

Sommerstid kan en i områder med mye bever treffe på dem ute nærmest hele døgnet. Beveren er imidlertid i hovedsak aktiv om natta og det betyr at jakt må foregå tidlig i grålysningen eller i skymmingen om kvelden. Beveren er vår og jakta kan være krevende og sette tålmodigheten på prøve. Ofte er det heller ikke særlig med tid til "ompostering" da tida med skytelys ofte er kort i forhold til beverens aktivitetsperiode. Det er fornuftig å bruke dagen til å danne seg et bilde av hvor beveren har sitt aktivitetsområde for tiden. En skal være oppmerksom på vindretning og kle seg med tanke på at den ikke skal høre at jegeren beveger seg. Ved bruk av rifle er det viktig å plassere seg i terrenget med tanke på

bakgrunn og rikosjettfaren. Bever som svømmer er et meget lite mål og egner seg ikke for hagleskudd eller rifleskudd. Beveren må skytes når den sitter på land. Bever som faller i vannet etter skuddet eller som skytes i vannet kan synke og i elver eller på dypt vann kan det resultere i at fangsten går tapt. Da har en også den meget utrivelige usikkerheten i om dyret ble skadeskutt. Her er det ikke mye hjelp i godkjent ettersøkshund!

Derfor:

- Skyt ikke på svømmende bever
- Skyt på de som sitter godt inne på land
- Ved bruk av hagle: Bare på meget korte hold, rent sideskudd og max. 20 meter

Bruk av fella Connibear 330/2 er ansett som en effektiv fangstform og som en sikker avlivingsform for bever. Fellene settes opp helt under vann og brukes som trafikkfelle, dvs. den har ikke åte, men beveren utløser fella når den forsøker å passere gjennom den. Det er forskjellige måter å sette opp fella på og forskjellige fangstplasser. Som ved jakt er det lurt, før en setter opp fella, å bruke tid på å sette seg inn i hvilket aktivitetsområde beveren har for tida. Da vil en lettere finne egnet plassering av fella, f.eks. i transportkanaler eller ved spiseplasser. For å lede beveren gjennom fella kan det nyttes stokker til "ledegjerde". Likeens kan det være lurt å legge tverrstokker på vannfalaten slik at beveren må dukke under vann der fella er plassert. Det kan også benyttes to feller over hverandre i samme åpning i ledegjerdet.

Fella er meget kraftig og må behandles med omtanke ved spenning og utsetting!

VIDERE ARBEID MED BEVER I OPPLAND

Den spørreundersøkelse som ble foretatt i januar 1992 og gjennnitt i denne rapporten gir et innblikk i hvilke områder som har hatt aktivitet av bever. Den gir oss også verdifulle opplysninger om hvor vi kan forvente at ytterligere etablering av bever vil finne sted. Den kan ikke benyttes til å si noe om bestandsstørrelse, noe som i allefall vil være vanskelig i den fasen vi nå er i med "prøving og feiling" fra enkeltindivider av arten.

Skal vi få en registrering av bever i årene framover som skal gi oss et hjelpemiddel til å vurdere bestandens utvikling og størrelse, må vi ta i bruk en registreringsmetode som sier mer om den aktivitet som beveren utøver der den observeres. Det går spesielt på forhold som størrelsen på området som det felles trær i og tidsrommet det skjer over (flere år), dambygging og beverhytter eller jordhuler. Er lokaliteten bebodd eller er den fraflyttet? Utgangspunktet for bestandsanslag i en etablert beverbestand er knyttet til bebodde hytter eller jordhuler og et anslag på antall individer pr. bebodd hytte eller jordhule.

I en undersøkelse av beverbestanden i Bamble kommune foretatt av Hanne Kortner (Betstandsberregning og forvaltning av bever i Bamble kommune, 1989), ble følgende spor tegn lagt til grunn for å vurdere om en lokalitet var bebodd:

- Nybygd hytte eller nytt materiale (slam/kvist) lagt på hyttetaket
- Nylig påbygde demninger eller nybygde demninger
- Vinternæring lagret utenfor hytta
- Nyfelte trær og nybarkede pinner
- Ferske revirmarkeringer/sterk lukt av bevergjel
- Ferske sleper
- Spiseplasser og kanaler/grøfter i bruk
- Ekskrementer i vannet
- Luftbobler i isen utenfor hytteinngang
- Smeltehull på taket eller rimfrost rundt luftehullet

Bakerst i rapporten er det to eksemplar av et rapporteringsskjema til bruk i den videre rapportering av beverlokaliteter i fylket. Dette kan benyttes til rapportering til viltneemnd/hovedutvalg for miljøvern i kommunen som så rapporterer videre til fylkesmannens miljøvernnavdeling. Flere eksemplarer av skjemaet kan fås ved henvendelse til fylkesmannens miljøvernnavdeling.

I en undersøkelse av beverbestanden i Bamble kommune foretatt av Hanne Kortner (Betstandsberegning og forvaltning av bever i Bamble kommune, 1989), ble følgende sportegn lagt til grunn for å vurdere om en lokalitet var bebodd:

- Nybygd hytte eller nytt materiale (slam/kvist) lagt på hyttetaket
- Nylig påbygde demninger eller nybygde demninger
- Vinternæring lagret utenfor hytta
- Nyfelte trær og nybarkede pinner
- Ferske revirmarkeringer/sterk lukt av bevergjel
- Ferske sleper
- Spiseplasser og kanaler/grøfter i bruk
- Ekskrementer i vannet
- Luftbobler i isen utenfor hytteinngang
- Smeltehull på taket eller rimfrost rundt luftehullet

Bakerst i rapporten er det to eksemplar av et rapporteringsskjema til bruk i den videre rapportering av beverlokaliteter i fylket. Dette kan benyttes til rapportering til viltneemnd/hovedutvalg for miljøvern i kommunen som så rapporterer videre til fylkesmannens miljøvernnavdeling. Flere eksemplarer av skjemaet kan fås ved henvendelse til fylkesmannens miljøvernnavdeling.

FYLKESMANNEN I OPPLAND

MILJØVERNAVDDELINGEN

STATSETATENES HUS - GUDBRANDSDALSVN. 170/172 - 2600 LILLEHAMMER
SENTRALBORD: (062) 66 000 - DIREKTE INNVALG: (062) 66 051 - TELEFAX: (062) 66 167

Viltnemndene i Oppland
Skogbrukssjefene i Oppland
Fjelloppsynsmenn
NOF Avdeling Oppland
Fylkeslagene av NJFF

DERES REF.

VÅR REF. (BES OPPGITT VED SVAR)
Utg. 92/1-1 GV 461.412

DATO
02.01.92

REGISTRERING AV BEVERFOREKOMSTEN I OPPLAND.

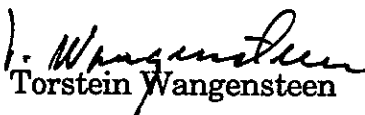
Beveren er nå i ferd med å etablere seg i Oppland. Den har etablert seg i gode bestander i Hedmark og vi har registrert bever i tilknytning til flere naturlige overgangsområder i fjellområdene mellom Hedmark og Oppland. Vi har også bever i sørligere deler av Oppland i tilknytning til Hurdalsjø-området i Akershus. Vi er ikke kjent med bever i Valdres, men sender spørreskjemaet også dit da beveren også er i ekspansjon i Buskerud. Vi ber om at også de som ikke har registrert bever i sin kommune eller sitt område besvarer skjemaet og returnerer det hit så raskt som mulig slik at vi har bekreftelse også på at bever ikke er kjent i et område.

Vi har nå en god anledning til å kunne følge innvandringen av bever i Oppland og det er derfor viktig med en oppdatert status over kjente lokaliteter i fylket nå. Vi ber derfor om at dere merker av på det vedlagte kart de lokalitetene dere beskriver i svarskjemaet. Områder beveren bruker i dag og områder som har vært i bruk tidligere (siste 10-15 år), men som ikke er i bruk i dag merkes av på kartet og nummereres i samsvar med skjemaet. Tilfeldig bruk som gnag (med tidsangivelse) er også av interesse.

Det vedlagte svarskjema er ment som en hjelp til å få med nødvendige data og bør brukes. Har dere ytterligere opplysninger eller opplysninger som ikke egner seg for innføring i skjemaet, f.eks. om funn av døde bever, kan dette skrives på eget ark. Det er da viktig at det henvises med samme lokalitetsnummer som er benyttet på kart og i svarskjema.

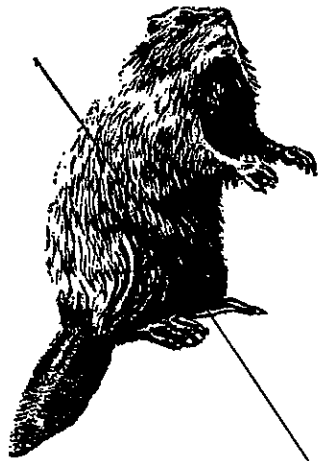
For de fleste vil trolig arbeidet være begrenset og vi håper at svarskjema og kart kan sendes oss så raskt som mulig og før 15. februar i år. Det vil bli laget en rapport for fylket etter at vi har mottatt svarskjemaene og kart.

Etter fullmakt

Torstein Wangenstein

Geir Vagstein

Saksbehandler: Geir Vagstein, viltforvalter, tlf. 062-66062

SVARSKJEMA FOR BEVER I OPPLAND PR. 1991

NAVN/ETAT:.....

Kommune.....

Finnes det bever i kommunen? Ja..... Nei..... Tror ikke det.....

LOKALITET 1:

Beliggenhet: Vann/Bekk (Stryk det som ikke passer) Navn.....
Hvor lenge er det kjent at det har vært bever på denne lokaliteten?.....
Er det bare observert enkelt-gnag?.....
Er det beverdam i området? Oppgi antall:.....
Er det jordhule? Oppgi antall:.....
Er det beverhytte i området? Oppgi antall:.....
Hvor store områder er det felt trær på? Ca. antall dekar:.....
Forslag til innvandringsrute:

LOKALITET 2:

Beliggenhet: Vann/Bekk (Stryk det som ikke passer) Navn.....
Hvor lenge er det kjent at det har vært bever på denne lokaliteten?.....
Er det bare observert enkelt-gnag?.....
Er det beverdam i området? Oppgi antall:.....
Er det jordhule? Oppgi antall:.....
Er det beverhytte i området? Oppgi antall:.....
Hvor store områder er det felt trær på? Ca. antall dekar:.....
Forslag til innvandringsrute:

LOKALITET 3:

Beliggenhet: Vann/Bekk (Stryk det som ikke passer) Navn.....
Hvor lenge er det kjent at det har vært bever på denne lokaliteten?.....
Er det bare observert enkelt-gnag?.....
Er det beverdam i området? Oppgi antall:.....
Er det jordhule? Oppgi antall:.....
Er det beverhytte i området? Oppgi antall:.....
Hvor store områder er det felt trær på? Ca. antall dekar:.....
Forslag til innvandringsrute:

Snu arket!

LOKALITET 4:

Beliggighet: Vann/Bekk (Stryk det som ikke passer) Navn.....
Hvor lenge er det kjent at det har vært bever på denne lokaliteten?.....
Er det bare observert enkelt-gnag?.....
Er det beverdam i området? Oppgi antall:.....
Er det jordhule? Oppgi antall:.....
Er det beverhytte i området? Oppgi antall:.....
Hvor store områder er det felt trær på? Ca. antall dekar:.....
Forslag til innvandringsrute:

LOKALITET 5:

Beliggighet: Vann/Bekk (Stryk det som ikke passer) Navn.....
Hvor lenge er det kjent at det har vært bever på denne lokaliteten?.....
Er det bare observert enkelt-gnag?.....
Er det beverdam i området? Oppgi antall:.....
Er det jordhule? Oppgi antall:.....
Er det beverhytte i området? Oppgi antall:.....
Hvor store områder er det felt trær på? Ca. antall dekar:.....
Forslag til innvandringsrute:

LOKALITET 6:

Beliggighet: Vann/Bekk (Stryk det som ikke passer) Navn.....
Hvor lenge er det kjent at det har vært bever på denne lokaliteten?.....
Er det bare observert enkelt-gnag?.....
Er det beverdam i området? Oppgi antall:.....
Er det jordhule? Oppgi antall:.....
Er det beverhytte i området? Oppgi antall:.....
Hvor store områder er det felt trær på? Ca. antall dekar:.....
Forslag til innvandringsrute:

LOKALITET 7:

Beliggighet: Vann/Bekk (Stryk det som ikke passer) Navn.....
Hvor lenge er det kjent at det har vært bever på denne lokaliteten?.....
Er det bare observert enkelt-gnag?.....
Er det beverdam i området? Oppgi antall:.....
Er det jordhule? Oppgi antall:.....
Er det beverhytte i området? Oppgi antall:.....
Hvor store områder er det felt trær på? Ca. antall dekar:.....
Forslag til innvandringsrute:

Svarskjemaet sendes så snart som råd til:
Fylkesmannen i Oppland
Miljøvern avdelingen
Statsetatenes Hus
Gudbrandsdalsveien 170/172
2600 LILLEHAMMER

BEVERREGISTRERING I OPPLAND

NAVN:.....

TELEFON:.....

ADRESSE:.....

Dato for observasjon:

Observasjons kommune:

Stedsnavn:

Beskrivelse av observasjonen:

Beverhytte Ja/Nei:

Antall:

Avstand mellom hyttene:

Nybygde demninger: Ja/Nei:

Nylig påbygde demninger: Ja/Nei:

Vinternæring lagret utenfor hytta Ja/Nei:

Nyfelte trær og nybarkede pinner: Ja/Nei:

Ferske revirmarkeringer/sterk lukt av bevergjel: Ja/Nei:.....

Ferske sleper: Ja/Nei:

Spiseplasser og kanaler/grøfter i bruk: Ja/Nei:

Ekskrementer i vannet: Ja/Nei.

Luftbobler i isen utenfor hytteinngang: Ja/Nei:

Smeltehull på taket eller rimfrost rundt luftehull: Ja/Nei:.....

Andre opplysninger:

Snu arket !

ORIENTERING:

Denne registreringen er føst og fremst beregnet på å skaffe oversikt over faste etableringer av bever. Det er viktig at flest mulig av spørsmålene fylles ut.

Legg gjerne ved et foto dersom det er mulig, eller et kartutsnitt.

Tegn en liten skisse nedenfor.

Skisse

Svarskjemaet sendes til:

**Viltnemnda i kommunen
eller:**

**Fylkesmannen i Oppland
Miljøvern avdelingen
Statsetatenes Hus
Gudbrandsdalsveien 170/172
2600 LILLEHAMMER**